

TORONTÁI

Ára 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel. Becskerek, Obilitsyeva (Zápolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:		Ára 1 Din
	Telefonszámok: Szerkesztőség 201 Kiadóhivatal 21 Sürgőnycim: Torontál, Veliki Becskerek		Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	Egész évre .300 D Negyedévre .75 D Félévre .150 D Havonta .25 D	

Kivizsgálják a frankügy politikai vonatkozásait.

Budapest, jan. 21.

A nemzetgyűlés tegnapi ülésén Farkas István szociáldemokrata képviselő részletes javaslatot terjesztett elő a Háznak, amelyben az ellenzék kívánságait ismertette a frank-üggyel kapcsolatban.

A javaslatban huszonöttagú vizsgálóbizottság kiküldését kérte a frankhamisítás politikai vonatkozásainak megvizsgálására. A bizottságnak a rendőri nyomozás befejezése után joga legyen minden a törvény előírásai szerint megidézhető egyént megidézhetni és kihallgatni. A hatóságok boesássák a bizottság rendelkezésére a bűnügy összes iratait betekintésre. Szükség esetén a miniszterek is adják meg a kívánt és szükséges felvilágosításokat. Végül, hogy szükség esetén újlag kihallgathassák a vizsgálói fogságban lévő gyanúsítottakat. Általában a bűnügy politikai hátterének megvilágítására a kormány az ügy érdekében előzékenységet tanúsítson a bizottsággal szemben.

Bethlen István gróf miniszterelnök a nagy eseményben elhangzott javaslat ismertetése után azonnal felszólalt és bejelentette, hogy Farkas István indítványához hozzájárul, bár sohasem volt a parlamenti bizottságok kiküldése mellett. Példákat említett a francia történelemből, amikor nem engedték meg bűnügyek politikai vonatkozásainak kiderítését. A radikális Clemenceau miniszterelnök 1907-ben határozottan állást foglalt az ellen, hogy egy bűnügy politikai kapcsolatait megvizsgálják. „Ezt pedig — fejezte be szavait Bethlen — a francia kormány tette...”

A miniszterelnök bejelentése, illetve csatlakozása az ellenzék előterjesztéséhez, élénk visszhangot keltett a parlamentben. A képviselők ideges türelmetlenséggel várták a szavazást, mert attól tartottak, hogy a Ház véleménye a bizottság kiküldetése tekintetében még sem lesz egységes. A jóslások azonban nem bizonyultak helytállóknak, mert a

nemzetgyűlés egyhangulag elfogadta a szociáldemokrata Farkas indítványát.

Az egyhangú szavazás eredményének kihirdetése után az összes frankhamisítással kapcsolatos interpellációkat levették a napirendről. Az interpellációk bejegyzői sorban kérték az interpellációk elhalasztását, amihez a Ház minden egyes esetben hozzájárult. Eckhardt is kérte

nyolc interpellációjára a válasz elhalasztását. A bejelentéssel egyidejűleg pedig újlag tiltakozott az ellen, mintha a fajvédőknek bármilyen közük volna a frankhamisításhoz.

Budapest, jan. 21.

Az egységes-párt még az este megejtette a jelöléseket a frank-

ügyet vizsgáló huszonöttagú parlamenti bizottságba. A tizennégy tagságra a következő képviselőket választotta be:

Zsitvay, Almássy, Berky, Besenyei, Erdélyi, Erődy, Hajós, Nemes, Györffy, Platti, Herceg Béla, Szapáry Lajos gróf, Rubinek és Szabó.

A legfelsőbb közigazgatás költségvetését tárgyalják.

A pénzügyi bizottság ma délelőtt tíz órakor a legfelsőbb közigazgatásról szóló költségvetést tárgyalta, amelynek érdekesebb tételei a következők:

A király cívillistája 24 millió dinár, György herceg apanáza 180 ezer dinár, a képviselőház illetmé-

nyei 47 millió 42.023 dinár, az államtanács 6 millió, a legfelsőbb ellenőrzés költségei 17 millió 612.720 dinár, a nyugdíjasok, kegydíjasok stb. számláján pedig 498 millió 57.551 dinár szerepel.

A bizottság ülése lapzártakor még folyik.

Három napon át tart a kisentente konferencia.

Beograd, jan. 21.

Ninesity Momesilo külügyminiszter tegnap felkereste Seba beográdi csehszlovák követ, akivel a kisentente külügyminiszterek legközelebbi konferenciájáról tárgyalt. Mint a „Torontál” már tegnapi számában megírta, megállapodás történt, hogy a konferenciát

február 20-ikán kezdik és Blédben tartják meg. Ninesity és Seba követ tegnapi tanácskozásai főleg arra szorítottak, hogy megállapítsák az ülésezések időtartamát. A kiszivárgott hírek szerint, meggyeztek abban, hogy a konferencia három napon át tartja tárgyalásait.

Bűzbombákkal akadályozták meg az előadást a zágrebi egyetemen.

Zágreb, jan. 21.

Radics Szeptán közoktatásügyi miniszter a napokban kelt határozatával felmentett kilenc független demokrata-párti zágrebi egyetemi tanárt, akiknek kinevezése akkoriban nem történt meg a szaktanács és az államtanács beleegyezésével. Az elmozdított tanárok viszont azt vitatják, hogy kinevezésüket szabályszerű eljárás előzte meg és így felmentésük ilyen indoklással jogtalan és helytelen volt. Az állásukat veszített egyetemi tanárok egyidejűleg felhívták szaktársaikat, hogy szolidaritásuk jeléül lépjenek ki a felsőiskolai tanárok egyesületéből.

A független demokrata-párti egyetemi ifjúság tiltakozása jeléül

három napos sztrájkot mondott ki. Az első napon, kedden nem sikerült az egyetemi hallgatókat távoltartani az előadásoktól, tegnap azonban mégis elérték, hogy ne tartassák meg az előadásokat. A sztrájkoló egyetemi hallgatók amóniákat szórtak a termekbe és lehetetlenné tették az ott tartózkodást.

TÖZSDE

Január 21.

Beograd. Newyork 5644, London 27475—65, Páris 211—12, Zürich 1093—92¹/₂, Milánó 228—¹/₄, Berlin 1345, Bukarest 27, Prága 16740—45, Bécs 796¹/₂—95, Budapest 794¹/₂—94.

Zürich. Beograd 916¹/₂, Páris 1945, London 2517, Newyork 51760, Milánó 2090, Berlin 12325, Wieu 7290, Prága 1532¹/₂, Budapest 7255, Bukarest 231¹/₂, Brüsszel —

Radics és a magyarság.

Valahányszor Radics István a nyilvánosság elé lép: szavai fordulatai, gondolatmenetének iránya sohasem nélkülözik az eredeti szempontokat és az eredeti meglátásokat. Radics István mindenkor bizonyos filozófiai magaslatról látja a dolgokat, észrevesz távoli és rejtett összefüggéseket, újszerű prae-missákból meglepő következtetéseket von le és mondatainak eleven léktetését kitünő szónoki képek egész sorával teszi erőteljesebbé.

A szónoknak ezen elsőrendű tulajdonságai nyilvánulnak meg abban a szélesen megalapozott beszédben is, amelyet Radics István a Radics-párt első vajdasági népgyűlésén, Szabotícán tartott. Bennünket, magyarokat, azonban ezeken a retorikai szépségeken túl főleg azért érdekel ez a beszéd, mert sok megértő szóval és a jóindulatnak sajnos, oly ritkán tapasztalt melegségével foglalkozik a mi sorsunkkal, a mi jelenünkkel és a mi jövőnkkel is. A mi szempontunkból ez a beszéd elsősorban azért fontos, mert hosszú idő után esik ismét szó rólunk: és pedig annak a politikusként ajkáról, akinek az ország ajkörtörténetében tagadhatatlanul nagy és nevezetes szerep jutott és aki ma az ország kulturális életének hivatásos irányítója. Ismétlünk: hosszú időnek kellett elteltéig, amíg a magyarsággal, a magyarság ohajával, csöndesen telő életével vezető részről újból foglalkoztak. Közel fél millió magyar várja itt a történelmi idők fordulása óta, hogy a testvéri megértés, ünnepi kéznyújtással, kiemelje magáphagyottságából, várja böles türelmességgel, várja állampolgári kötelességeinek esorbitatlan teljesítésével, nem estromolva és nem követelve, de abban a biztos tudatban, hogy a józan belátás, az elmaradhatatlan politikai fejlődés fogja a magyarságot a jogok teljesítéséhez juttatni.

Radics István szeretettel és meleg elismeréssel beszélt az itt élő magyar népről, felismerve kulturális és gazdasági erejét és sulya szerint értékelve szorgalmát, becsületességét és szellemi előrehaladottságát. És e felismerés nyomán a logika örök törvényei szerint nem is következhetett más megállapítás, mint az, hogy el kell jönnie a magyarság részére is a gyűlölködés nélküli béke ígéretes korszakának. Ez az ígéret sugárzó fényben ott hajnalodik a szónoklat színes hasonlatai és megkapó fordulatai között. De a nagy nyilvánosságnak szánt, nyíltan hangoztatott szavak mögött — binni akarjuk — nem hiányozhatik a cselekvésre kész szán-

dék tisztasága sem és ezért fogadjuk elismeréssel a képeknek és tiszta ívelésű hasonlatoknak azt a korszoruját is, amellyel a kiváló szónok a magyarságot ezuttal megajándékozta.

Radies a Vajdaság népeit összefogó munkára, a megértés szükséges harmóniájára, a szorgalomban való nemes versenyre hívta fel. A magyarság acélos karral, szilárd akarral és tiszta lélekkel vállalja ebből a munkából a reá eső részt.

A franciák elégedetlene az új német kormányral.

Berlin, jan. 21.

A közép-pártok lapjai meglepéssel fogadják a kormány megalkulását, de óvatosságra intik a munkában, mert a birodalmi gyűlésben nincsen a kormánynak többsége.

A francia sajtó elégedetlen a német kormányalakítással, mert Luther kormányában a régi német katonai szellem fennállását látja és ilyenformán nincs módjában a rajnai megszálló hadsereg létszámát leszállítani.

„A fekete hercegtől — a vörös hercegig.”

Károlyi Mihály sajtópere Windischgrätz herceg ellen.

— A „Torontái” tudósítójától. —

Berlin, jan. 21.

A berlini bíróság fellebbezési tanácsa tegnap foglalkozott másodfokon Károlyi Mihály gróf, volt magyar köztársasági elnöknek az Ulstein-cég ismert német könyvkiadó vállalat elleni pörével. A cég kiadásában megjelent Windischgrätz Lajos herceg „A fekete hercegtől — a vörös hercegig” című műve, amelyben Károlyit igyekeznek 1918-as működéséből kifolyólag ország-világ előtt diszkreditálni és komoly dokumentumok alapján azt igyekeznek bizonyítani, hogy Károlyi több külföldi kormánytól pénzeket kapott és végül átjártotta az uralmat a kommunisták kezére.

Károlyi Mihály gróf az elsőfokú tárgyaláson a könyvekben felhasznált fényképek és klisék eredeti rajzának kiszolgáltatását kérte, azon felül pedig a még fellelhető eladatlan példányok elkobzását.

A bíróság annakidején helyt is adott a kérelemnek és a magánadvó előterjesztéseit bevette az ítéletbe.

Az Ulstein-cég ügyész fellebbezésében leszögezte és a tárgyaláson is kijelentette, hogy olyan szerzőtől, aki miniszter volt, fellelhető, hogy módjában volt közvetlenül megvizsgálhatni az események rugóit és megállapíthatta Károlyi bűnös eljárást. Kérte a bizonyítás kiegészítését, mert az a véleménye, hogy a szerző aktaszzerűleg tudja bizonyítani állításainak igazát. Közismert tény — mondotta, — hogy Károlyi a francia kormánytól pénzüsszeget kapott. Ezt az állítást sohasem cáfolták meg.

Károlyi Mihály jogi képviselője ellenezte a bizonyítás kiegészítését.

A bíróság végül úgy határozott, hogy a kormánytámogatás bizonyításától eláll és a tárgyalás folytatását elnapolja

Harminc millió dinárral csökkentették a hadügyi költségvetést.

Beograd, jan. 21.

A pénzügyi bizottság tegnap délután 5 órakor kezdte meg a hadügyi költségvetés tárgyalását. A vita előtt

Trifunovity tábornok, hadügyminiszter rövid expozét adott, amelyben a költségvetés összeállítására terjeszkedett ki általános vonásokban.

Az előzetes költségvetési tervet sokkal nagyobb volt — mondotta a hadügyminiszter — a most előterjesztettnél, azonban figyelembe kellett venni az ország jelenlegi gazdasági és pénzügyi viszonyait. A hadügyi kiadások végösszege 3 milliárd 800 millió dinár volt.

Elődöm két évvel ezelőtt elérte a 4 milliárdot. Ez bizonyítja, hogy a hadügyi költségvetés tényleges szükséglete 3 milliárd 800 millió — 4 milliárd között variál.

Mindamellett tekintetbe kellett venni az ország gazdasági teherbíró képességét és ezért a költségvetést 2 milliárd 446 millióra szálítottuk le. Ez a költségelőirányzat ezért oly nagy, mert nemcsak a hadsereg ellátása van belőle fedezve, hanem ugyszólván a hadsereg megeremítése is.

Ez az előirányzati összeg csak látszólag oly nagy, mert, ha kivesszük belőle például a tengerészeti kiadásokat — mint ahogy más államok teszik — úgy a költségvetés lényegesen csökkenne. Ha pedig összehasonlítjuk ezt a költségvetést a háború előtti kis Szerbia hadügyi költségvetésével, úgy megállapíthatjuk, hogy annak aránylag jóval magasabb volt a költségvetése.

Nem mulaszthatom el kijelenteni, hogy igen sajnálom, hogy az előirányzott költségvetési összegről le kell mondanom, de remélem, hogy jobb viszonyok jövőlén sikerül a most elmulasztottat pótolni.

Sztepanovity (rad.) rámutat a nemzetvédelem fontosságára, de úgy hiszi, hogy a költségvetés különösen az emberi élelmiszerek és az állati takarmányozás szempontjából csökkenthető volna. A költségvetés ugyanis a mai piaci áraknál lényegesen nagyobbakat vesz figyelembe. Igaz ugyan, hogy a katonaság mindig drágábban vásárol, mindamellett megtakarítható volna a katonaság élelmezésénél 10 millió, az állatok takarmányozásánál 7 millió, katonai malmok fenntartásánál 3 millió és ruhabeszerzésénél 10 millió dinár.

Vujity Dimitrije (földm.) hangsúlyozza, hogy nekünk a béke fenntartására kell törekedni, de erre a mi akaratunk nem elég, ehhez a körülöttünk lévő népek békeigyekezete is szükséges. Nézete szerint azonban egy ilyen szegény országnak mérsékelnie kell a kiadásait. Szükségesnek tartaná, hogy katonai műhelyeket szervezzenek, a melyben a hadsereg maga lássa el a szükségleteit. Javasolja továbbá a katonai szolgálati idő leszállítását.

Setyerov Szlávkó dr. (dem.) a hadügyminisztérium személyzeti dolgait kritizálja

szerinte minden tizennégy közkatonára egy magasabb vagy alacsonyabb rangú katonatiszt, minden hét katonára pedig egy altiszt jut. Ezt még egy mozgósítás esetére is tulsoknak találja.

A hadügyminisztérium költségvetése és a tényleges piaci árak között 130 millió dinár különbség van. A rendkívüli katonai szükségletekre 400 millió dinárt irányoztak elő.

Ezeknek a rendkívüli beszerzéseknek az ellenőrzésére, éppen úgy mint a régi Szerbiában, bizottságot kellene kiküldeni, mert például az aviatika fejlesztésére nincs elég fedezet a költségvetésben, de a hadügyminisztérium ezzel szemben 13 millióért házat vett Noviszádon egy bukott banktól. Ezeknek a tekintetbevételével pártja nincs abban a helyzetben, hogy a költségvetés mellett szavazzon.

Kulovec (kler.) Bár fontosnak tartja a hadsereg erejének fenntartását

a legutóbbi bolgár—görög összecsapás megmutatta, hogy a Népszövetség elég erkölcsi erővel rendelkezik arra, hogy a békét megővje.

A nagy hadsereg állandó fenntartását tehát feleslegesnek és pazarlásnak tartja.

Nehezményezi, hogy a hadseregnek egyetlen egy szlovén vagy horvát tábornoka sincsen. Követeli ezenkívül a szolgálati év leszállítását, továbbá, hogy a szlovén legénység közelebb szolgálhasson szülőföldjéhez.

Ezután Trifunovity hadügyminiszter mondotta el a zárszót, majd a bizottság 19 szavazattal 5 ellenében elfogadta a hadügyi költségvetést.

Az állami költségvetés tárgyalásai során a pénzügyi bizottság eddig 461 millió 553,169 dinárral csökkentette a költségvetést és 4570 tisztviselőt redukált.

Radies ismét Beogradban.

Beograd, jan. 21.

Radies Sztepan közoktatásügyi miniszter szuboticei tartózkodása után tudvalevőleg Zágrebba utazott, ahol párthiveivel érkekezett A horvát paraszt-párti miniszter az este megszakította zágrebi időzését és vissza utazott Beogradba, ahová ma reggel érkezett meg.

Sport

Weissmüller új 100 yardos világrekordja. Weissmüller 100 yardon 50.4 mp-el Seattleban új világrekordot uszott. Régi rekordja 52.2 mp volt.

Tisztviselő

több évi gyakorlattal, szerb nyelvismerettel

állást keres.

Cím: BEGA hirdető és közvetítő, a főpostával szemben. 125

HIREK

— jan. 21.

Halálozás. Mint részvétellel értesülünk, néhai Meggyessy Lajos volt Becskerek városi ellenőr neje, szül. Krém Lujza f. hó 20-án délután 2 órakor elhalálozott. Temetése ma, csütörtökön délután fél 4 órakor lesz a Car Dusanova-utcai gyászházból a róm. kath. vallás szertartásai szerint. Az elhunytat a róm. kath. temetőben levő családi sírboltban helyezik örök nyugalomra.

Áthelyezések. A pénzügyminisztérium Markovity Milán novakanjizsai járási pénzügyigazgatót Velikakikindára, Serity zsabljai járási pénzügyigazgatót Novakanjizsára, Radovity Gyorgye kikindai pénzügyigazgatót Zsabljára, Vujanity Sztáribecseji járási pénzügyigazgatót pedig Novibecsejre helyezte át hasonló minőségben.

Uj előjáróság Szrpszkielemiren. A beogradi kerületi főispán új előjáróságot nevezett ki a szomszédos Szrpszkielemir községbe. Bíró: Gorzski Petrov Gyura, albiró: Cukity Miladin, pénztárnok: Jovanovity Gyóka (eddig is hasonló minőségben működött), közgyám: Szubotin Veszelin lett.

Hasonlóképen új községi vezetőseget neveztek ki Ninesityevóra is, ahol bíró Josinov Szava, albiró Zsvkovity Cseba, pénztárnok Momesilovity Szvetisláv, közgyám pedig Momesilovity Milutin lett.

Istentisztelet vasárnap, 24-én a ref. templomban a lelkes hivataltos kiküldetése miatt nem lesz.

A Bácsági Közművelődési Egyesület felolvasó ülése. A Bácsági Közművelődési Egyesület január 24-én d. u. 5 órakor a Kaszinó helyiségében felolvasó ülést tart a következő műsossal: 1. Vég Lajos dr. nevelési problémákról fog beszélni 2. Hauser: Rapsodie Hongroise. Hegedű: Vajda Zoltán, zongora: Weninger Ernő. 3. Meseország. Irta és felolvassa: Tóth Ferenc. 4. Mozart B-dur kvartett, előadja a Steiner-Ripka vonósnégyes. Az előadáson az egyesület tagjai díjtalanul vehetnek részt.

Bestiális büntett. Szomborból jelentik: A bácskai Santity Alesa községben a Gyorgyevity Dragutin földműveléssel vadházasságban élő Bain Nevenka földművelésszónyának iker gyermekei születtek. A családi öröme csakhamar hire járt a faluban, de annál nagyobb volt a meglepődés, amikor néhány nap múlva kiderült, hogy az ikergyermekek eltűntek. A csendőrségnek is füléhez jutott a hír és megindította a nyomozást a gyanus eltűnés ügyében. Rövidesen megállapította, hogy az ikreket a szülők megfojtották és a község alatt elhúzódo árokban elásták. Gyorgyevityt és vadházastársát, Bain Nevenkát letartóztatták.

A nyomor elől a halálba. Párisból jelentik: Az egyik párisi szállodában tegnap öngyilkos lett Sinha Samuilo ismert beogradi nagykereskedő, akit legutóbb tőzsdespekulációból kifolyólag jelentős veszteségek érték. A tönk szélére jutott kereskedő Párisba utazott, ahol nagyobb kölcsön segítségével tervezte pénzügyi viszonyait rendezni. Párisi útja azonban eredménytelenül végződött és kétségbeesésében a revolverhez nyúlt. Hátrahagyott levelében tettét szerencsétlen tőzsdespekulációkkal indokolja.

A köztársasági bizottság előtt kiemelt termékek fontossága lesz.

Adom... sége... egy... kai... és a... nek... nárt... rend...

Áthe... térium... reki... áthelye... szeti... állam... Rosenz... eddig... tainak...

Izr... izr. iste... sig d...

M... sor a...

Horth... távozik... sül, hog... teri... jának... ság... hlyét... volt... József...

Az... redout)

Gazol... tik: Az... és Sisa... vonat... méterje... amilyen... vendég... felöntö... dult ut... közeled... donya... Borzalm... ma regg...

A Hun... kara... téves... A nőgy... Hugóné... Dezsóné...

A... esti... a t. köz...

Kia... toráki... sából... ottani... ből haz... Palkó... kozott... kezeti... felé. A... a nyug... emelte... ütött... első... lyeknek... darabok... Cseneit... tagadja... akar a...

Nagy... mából... Felső-O... lis hida... beremle... nagy h... gyott... merészi... sok.

A közigazgatási bizottság ülés. Torontál Temes megye közigazgatási bizottsága holnap, pénteken délelőtt kilenc órakor a megyeháza kis termében ülést tart. A napirend legfontosabb tárgya, uttettek javítása lesz.

Adomány. A regattabál rendező sége lapunk után a helybeli zsidó nőegyletnek, a Chevra Kadisa és Maskil el Dol egyesületnek, a szubotici Singer Bernát szeretetháznak és a helybeli Humanitas nőegyletnek 100-100 dinárt, összesen 500 dinárt adományozott. Az összegeket rendeltetési helyükre juttattuk.

Áthelyezés. Az építészeti minisztérium Pletkovity Iliját, a becskerek-i államépítészeti hivatal főnökét áthelyezte a noviszádi államépítészeti igazgatósághoz. A becskerek-i államépítészeti hivatal főnökévé Rosenzweig Hugót nevezték ki, aki eddig a noviszádi államépítészeti hivatalnak volt a főnöke.

Izr. istentisztelet. A péntek esti izr. istentisztelet további intézkedésig d. u. fél 5 órakor kezdődik.

* Mától kezdve teljesen új műsor a „Szprszka Krna“ kabaréban.

Horthy kabinetirodájának főnöke távozik. A Pesti Napló arról értesül, hogy Barta Richárd volt miniszteri tanácsost, Horthy kabinetirodájának főnökét a közigazgatási bíróság elnökének nevezik ki Barta helyét Horthy mellett Daruvary Géza volt igazságügyminiszter, Ferenc József volt kabinetfőnöke foglalja el.

* Az idei Purim-bál (kék-fehér redout) február 27-én a Kaszinóban.

Gazol a gyorsvonat. Sisakról jelentik: Az éjjel egy órakor a Zágreb és Sisak között közlekedő gyorsvonat a százharminckilencedik kilométerjelzőnél elütött egy szánkót, amelyen Librah Ivan 42 éves földmives igyekezett Sisak felé. Librah vendégségben járt, ahol alaposan felöntött a garatra. Tökrészen indult utnak és nem vette észre a közeledő gyorsvonatot, melynek mozdonya elütötte és halálra gázolta. Borzalmasan összeroncsolt holttestét ma reggel találták meg.

A Humanitas nőegylet új tisztikara című hírünkbe elírás folytán téves név került az ellenőrök közé. A nőegylet új ellenőrei: Özv. Kohn Hugóné, Grünfeld Árminné és Kohn Dezsóné.

* A „Szprszka Krna“ nagyterme esti tánemutatságokra ingyenesen a t. közönség rendelkezésére áll.

Ki a tettes? Csenei Mihály velikitoráki szovla munkaadója megbízásából bevásárolni ment az egyik ottani fűszerkereskedésbe. Az üzletből hazatérőben, utközben Csikala Palkó községbeli földmivessel találkozott, aki botjára támaszkodva igyekezett ellenkezni irányból a lakása felé. Alig került Csenei háta mögé, a nyugodtan haladó földmives felémelte vastag botját és azzal ráütött az uton haladó szolgára. Az első ütést több ütés követte, amelyek erejére jellemző, hogy a bot darabokra tört. A súlyosan sérült Cseneit a lakására kísérték. Csikala tagadja a támadást és hallani sem akar a találkozásról.

Nagy hideg Olaszországban. Rómából érkező jelentések szerint Felső-Olaszországban oly abnormális hidegek járnak, amilyenekre emberemlékezet óta nincs példa. A nagy hidegben több ember megfagyott és Isztriában falvak utcáira merészkedtek be csatangoló farkasok.

Az SHS állam és Magyarország között nem szakadtak meg a tárgyalások.

Budapest, jan. 21.

A jugoszláviai Bács megyei Napló tegnapi száma olyan hírt közölt, hogy a frankhamisításból kifolyólag Jugoszlávia és Magyarország között megszakadtak az összes tárgyalások.

Illetékes helyen kijelentették,

hogy ez a hír nem felel meg a valóságnak és tévedésen alapulhat, mintán Magyarország és Jugoszlávia között semmiféle tárgyalások nem folynak. A több hóval ezelőtt megszakadt kereskedelmi tárgyalások folytatására is csak félév múlva kerülhet sor.

Készülődik a vidék.

Községi választásokat várnak és tömegesen kérik a választói felvételét a névjegyzékbe.

Beeskerek, nov. 21.

A választási törvény rendelkezése értelmében minden év január elsejétől január 31-ig bezárólag tart a választói névjegyzék kiigazítási határideje, vagyis ez alatt az idő alatt történik a választópolgárok neveit tartalmazó listák kiigazítása. A hivatalból történő kiigazításnál elsősorban törlik azok neveit, akik az elmúlt év folyamán az anyakönyvi hivatal jelentése szerint meghaltak. A második eljárás, hogy pótlólag felveszik ugyan csak az anyakönyvi adatok alapján azokat a huszonegyedik életévüket betöltött polgárokat, akik az előirt korhatár betöltésével egyúttal választójogot is nyertek. A választójogot tudvalevőleg SHS állampolgársághoz, hat hónapos helybenlakáshoz köti a törvény és kivételt ez alól csak a katonai szolgálatot teljesítő egyének és azok képeznek, akiket a bíróság jogerősen megfosztott polgári joguk gyakorlásától. A huszonegy évesek utólagos felvételével egyidejűleg pótlólag felveszik az idősebb választójogosultakat, a kik időközben szereztek meg a szavazati jogosultságot. Ugyanígy az említett egy hónapos határidő alatt bírálják felül azoknak a kérvényét,

akik maguk, vagy mások részére kérték a felvételt.

A névjegyzék kiigazítása iránt Beeskereken nem túlságosan élénk érdeklődés nyilvánul meg, annál nagyobb azonban a vidéken, ahol jelentős számban kérik felvételüket azok, akik a korábban összeállított jegyzékekből valamilyen uton-módon kimaradtak. Különösen a helyi pártszervezetek igyekeznek teljesíteni a listákat, persze saját érdekében. Mindegyik helyi fiók-szervezet névsorokat nyújt be a községi vezetőséghez és kéri a felsoroltak utólagos felvételét a választói névjegyzékbe. Hír szerint, különösen a német- és a radikális párt él sürün egyes bántási községekben a választójogi törvényben biztosított jogával és kéri pótlólag a kiegészítést.

A lázas igyekvést helyi politikai körökben azzal magyarázzák, hogy a községi és kerületi választások közeli kiírásától tartanak és ezért mindegyik párt igyekszik a magyarázatának választójogát biztosítani. A községi és kerületi választásokat tudvalevőleg ugyanazon jegyzékekkel fogják lefolytatni, a melyeknek alapján az országos képviselőket választják meg.

Megrendszabályozzák a klubokat és olvasóköroket.

Becskekerek, jan. 21.

A pénzügyminisztérium fontos rendelkezést küldött a belügyminisztérium után a közigazgatási hatóságoknak. A rendeletben közli, hogy klubok, olvasóköroek és más társaságok szolgái a törvényben adott jogokkal élve az ugynevezett helyi hozzájárulással, személyi engedély nélkül kérvényeznek és kapnak italmérési engedélyt. A klubok, olvasóköroek és más társaságok, azonban kevés kivétellel kileptek szükreszabott körükből és idők folyamán a nyilvános jellegű, minden polgár által látogatható helyiségekké alakultak át, amelyek lassankint versenytársai lettek a kávéházaknak és más mulatóhelyiségeknek. Egyes klubok zenét szerződtek és foglalkoztatnak állandóan, sőt bevezették a naponkinti táncot is, a kávéházak legnagyobb vonzerejét képező thée dansingot.

A pénzügyminisztérium a klubok és általában a társaságok eljárásában az állampénztár érdekeit látja megsértve és arra az álláspontra helyezkedett, hogy a kaszinók és más társaságok abban a pillanatban, amikor helyiségük nem tagok által is látogatható, eltértek eredeti rendeltetésüktől és nem élvezhetik továbbra az ilyen alakulatoknak biztosított kedvezményes eljárást. Amint a klubok és ehhez

hasonló egyesületek zenét szerződtek, rendszeres táncot honosítanak meg és hozzáférhetővé teszik helyiségeiket nem tagok részére is, megszűnnek minden kivételes kedvezményt élvezni. A pénzügyminisztérium ezért szükségesnek tartotta úgy a közigazgatási, mint a pénzügyi hatóságok figyelmét felhívni a közelmúltban tapasztalt visszaélésekre és elvi álláspontjának ismeretével kizártta tette azt is, hogy a követendő eljárásra nézve kétségek merüljenek fel az alárendelt hatóságok részéről.

Az érdekes rendelet záradéka felhívja a pénzügyi hatóságokat, hogy a legrövidebb időn belül vizsgálják felül a már kiadott italmérési engedélyket és állapítsák meg, hogy az ismertetett szempontok valamelyikébe nem ütközik-e a helyi klubok működése. Amennyiben pedig azt tapasztalja, hogy valamelyik társaság működése túlterjedt a kívánt kereteken, vonja meg helyiségétől az italmérési engedélyt.

Ilyen esetek jövőbeni elkerülése érdekében a minisztérium a klub-alapítókhoz fordul, akiket megkér, hogy ilyen eljárással ne károsítsák az állami kincstárt, italmérési engedély kérvényezésénél kérjék a helyi és a személyi engedélyt egyaránt és ne üssék el az államot az illetéktörvényben megszabott illetékektől.

* Csütörtökön és pénteken a „Balkán Bioszkopban“ gyönyörű exlusiv Paramount slágerfilm: „Egy szerelem története“, melyben a mindenki által imádott Gloria Swanson gyönyörű jelenetekben mutatja be egy igazi szerelem történetét, melyben mindenkit elbűvöl. A megrázó jelenetek hatása alatt bizonyára minden hölgy zokogásra fakad, a férfiak pedig ilyen felkiáltásra: „Adjatok nekünk ilyen asszonyt.“

Elemi sorscsapásoktól senki sem mentesítve. Fizessen elő egy évre a „Torontál“-ra és ezzel ingyen biztosította lakásberendezését, ruháját, lehérműjét ötvenezer dinárra.

„Rendnek muszáj lenni...“ A becskerek-i folyammérnöki hivatal feljelentést tett a központi főszolgabírósnál Jabornyik Szevén és Grujin Toma velikitoráki földmivesek ellen, akik akkoriban, amikor legnagyobb volt az árvízveszedelem, megrongálták a Béga-partot védő töltéseket. Jabornyik a fűzfavesszőkből épült nyulgátakat bolygatta meg, Grujin pedig négy méternyi területen kiásta a földet a partot szegélyező töltésből. Megindult ellenük az eljárás.

Páratlan kedvezményt kap ötvenezer dináros tüzbiztosítás formájában, ha egy évre előfizet a „Torontál“-ra.

Körözött bántási sikkasztók. A pozsareváci rendőrség kérelmére elrendeltek a bántási illetőségű Pajity Milán és Pajity Pavle országos körözését, akik munkaadójuktól, Sztanisavljevity Mita ottani kereskedőtől sikkasztottak és a zsákmánnyal megszöktek.

A kikindai adója. Bogojevity Ivan becskerek-i pénzügyi revizor a napokban hivatalvizsgálatot tartott a novibecseji, novakanjizsai és velikikindai járási pénzügyigazgatóság hivatalában és mindent rendben levőnek talált. A jövedelmi, vagyon- és hadinyereség adó 1917-1921. éves kivételei ellen beadott panaszokat felülvizsgáló felszólamlási bizottság befejezte működését. Számos esetben, amikor méltányosnak találta a fél panaszát, jelentősen mérsékelte a kivett adóösszegeket. A harmadosztályú kereseti adó kirovása az 1923-1925. évi ciklusra Kikinda város területére megkezdődött. A kirovási munkálatok előreláthatólag huzamosabb időt fognak igénybe venni.

Nem tudja, hogy miért verekedett. Friskan József bejegyzettiduradji földmives feljelentést tett a rendőrségen, hogy hazamenet, késő este megtámadta őt az utcán Kovinka Andrija községbeli földmives társa és se szó se beszéd, előbb arcul ütötte, majd öklelni kezdte, míg a járó kelők ki nem szabadították a megdühödött ember kezét közül. A rendőrség azonnal beidézte a verekedő Kovinka földművest, aki beismerte merta tettét, de azzal védekezett, hogy azon az estén tökéletesen részeg volt és nem emlékszik miért bántalmazta a jóismerőst.

55 dinár egy pár női teveször komotcipő Vilim Herzfeld „Turul“ áruházában. Ezen kívül más, egyéb komot és télcipőárak szezonkiarúsítása mélyen leszállított áron.

Ingyen kap ötvenezer dinár biztosítást, ha egy évre a rendes kiadóhivatali áron előfizet a „Torontál“-ra.

Orient Bioskop

Csütörtökön, jan. 21-én 5, 7 és 9 órakor
Pénteken, jan. 22-én 5, 7 és 9 órakor

Féltárnítás: d. e. 10—1/2; 2-ig, d. u. 4—5-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. e. 10—11 óráig, d. u. 2 órakor.

Érdekfeszítő filmóriás!

Mogul oroszánja.

Látványos kiállítású monumentális film-dráma 6 felvonásban. A főszerepekben: **IVAN MOSJUKIN és NATALIA LISENKO.** Albatros-film Páris.

Redukálták a pan-csevoí vonatok számát.
Két nap kell egy beográdi uthoz.

— A „Torontál” tudósítójától. —
Beeskerek, jan. 21.

A Beeskerek és Pansevoí közötti vasúti forgalmat csökkentették annyiban, hogy egy vonatpárt törölték a menetrendből. A Beeskerekről reggel induló vonat és a Pansevoíra este Beeskerek felé közlekedő személyvonat néhány napja már nem közlekedik. A főváros felé vezető vasúti vonalon jelenleg csak két vonatrát bonyolítja le a forgalmat. Beeskerekről tízenkét óra után, vagyis éjjélkor és délután tízennégy órakor indul vonat Pansevoíra, míg Pansevoíra reggel négy órakor és délelőtt tíz óra 30 perckor indul vissza Beeskerek felé.

A pansevoíesti vonat beszüntetésével a Beeskerek és Beograd közötti közlekedés sokat vesztett. Az utasok, akik eddig egy nap alatt megjárhatták a fővárost és visszatérhettek lakhelyükre, ezennél két napot kénytelenek beográdi utra szánni.

A hátsági kereskedelmi és iparkamara a beérkezett panaszok alapján beadványt intézett a vasúti főigazgató-úrhoz és kérte a beeskereki és pansevoí harmadik vonat bekapcsolását a menetrendbe. Részletes beadványt megküldötte az országgyűlési képviselőknek is, akiknek közbenjárását kérte a kivánság teljesítése érdekében.

Az első fecske.

Utlevél helyett, személyazonossági igazolvány.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, jan. 21.

Az utlevél kiszolgáltatások körül évről-évre enyhülést, az eljárás egyszerűsödését várja az utazó közönség. Minden külföldi hír, amely egy esztendőre legalább beigéri a kötelező vizum, sőt az utlevél eltörlését, menten hitelt talál a hiszékeny közönségben, pláne abban a rétegben, amely már régen készülődik a rég nem látott rokonhoz, de akiket visszatart a kérvényezés körülményes útja, ezek szívesen elhiszik, hogy jövőre egy kis személyazonossági cédulkával indulhatnak neki Beeskerekől—Varsóig vagy Bukaresttől—Münchenig. Minden év azonban, amely kitermeli az utlevél-könyvités szennzációját, meghozza a maga csalódását is. Az év végén mindenkor kiderül, hogy: Marad minden a régiben.

Tegnapra mégis megjelent az első fecske. Eltörölték a kötelező utlevél használatot az osztrák és SHS hajószindikátus személyzete részére.

A Beeskerekre érkezett leirat szerint a két állam között megegyezés létesült, hogy a két ország hatóságai kölcsönösen nem követelnek a hajószindikátusok alkalmazottaitól szabályszerű utlevelet, hanem megelégszenek személyazonossági igazolvánnyal. Az igazolvány fényképes és azon a hajószindikátus vezetősége aláírásokkal és pecséttekkel igazolja, hogy az illető hivatalos ügyben utazik. Az utlevél-„pótlékot” az az állam is érvényesnek ismeri el, amelynek területén az illető utazik. Jelen esetben főleg Magyarország az érdekelt, amely az ilyen különleges igazolvánnyal felszerelt egyéneket készséggel átengedi az állam területén.

SHS részről elhangzott kívánságra, pótlólag feltételnek vették be az egyezménybe azt is, hogy az illetőnek személyazonossági igazolványát láttamoztatnia kell a bécsi, illetve budapesti SHS külképviseletnél.

Művészet

Popova—Jovanovity hangverseny.

Popova Lidia asszonynak és Jovanovity Milánnak, a beográdi opera két művészenek tegnapi hirdett hangversenye újra egy nagy-sikerű, forró estéje volt a beeskereki koncertkrónikának. A programmon orosz zeneszerzők művei szerepeltek, csupa olyan név, vagy olyan szerzemény, amit a beeskereki közönség még nem ismert. Glinka, Tschajkovszki és Rimszki Korszakoff néhány románcának előadásával Popova asszony beigazolta, hogy mint dalénekesnő is elsőrangú és ugye ezekkel a számokkal, mint Mussorszki egy operaáriájával kiérdemelt, meleg ünneplésben volt része a művésznőnek. Jovanovity Milán, a beográdi opera fiatal basszistája, Mussorszki és Mokranjac műveiből állította össze programját és a közönség őt is éppúgy elhalmozta elismerésével, mint régi kedvencét, Popova asszonyt. A zongorakíséretet Lazarev né asszony látta el finoman alkalmazkodva az egyes számokhoz és a két énekeshez. A Steiner—Ripka vonósnégyes, ahol az első hegedűt Steiner Dezső, a másodikat Beil Ferenc, a mélyhegedűt Ripka Imre, a cellot Ripka Kamillo játssza, egy Mozzart és Bethoven kvartettet játszott és mindkét szám mesteri előadásával jól megérdemelt, meleg sikert aratott.

21 éves gimn. érettségizett fiatal-ember, egy évi megyei közigazgatási gyakorlattal, perfektt szerb-magyar,

ÁLLÁST KERES

üggyédi irodában, bankban, kereskedelmi vagy iparvállalatnál stb 10 Szerb órákat is ad Cím a kiadóhivatalban.

Osztónál a Drinában f. hó 23-án, szombaton este 8 órai kezdettel családias farsangi tancestély

lesz. Különféle sülték, malacpecsenye, új- és óbor, új-rizlingi és must kapható. A zenét a közkedvelt Lázár Bandi zenekara szolgáltatja.

FARSANG

Január 23. Jótékony nőegylet bálja a Kaszinóban.

Január 23. Kereskedelmi alkalmasítottak tancestélye a Klubban.

Január 27. A gimnázium szlávája a Kaszinóban.

Január 30. A Vivó- és tenniszklub bálja a Kaszinóban.

Január 30. Az Önkéntes Tűzoltótestület bálja a Klubban.

Február 1. A Kulturbund „Trachten”-bálja a Kaszinóban.

Február 4. Jadranszka Strazsa bálja a Kaszinóban.

Február 6. A „Stefanyik” cseh-szlovák kulturegylet álarcosbálja a Koronában.

Február 12. A radikális-párt szlávája a Korona-szállóban.

Február 13. Szakszervezeti tanács jux-estélye Kriegernél.

Február 13. Az újságírók álarcosbálja a Kaszinóban.

Február 27. Purimbál a Kaszinóban.

Február 4. A beeskereki táncmulatságok színes és gazdag krónikájában nevezetes dátumot jelent február negyediké. Ekkor rendezik az ifjú, de máris erős hajtású Jadranszka Strazsa, amely rövid fennállása óta kiépült nagy szervezettel számottevő helyet foglal el a beeskereki egyesületek sorában, nagyszabású elit-bálját. Lázár előkészületek előzik meg a felejthetetlen estélynek ígérkező mulatságot. A készülődésekből megalkothatók az elit-bál konturjai, amelyek színes, eleven képben rajzolják elénk Beeskerek uritársadalmát, a mosolygós, gyönyörű ruhákba öltözött hölgyeket és az urakat, akik jókedvűen siklanak tovább a tükörfényben fürdő parketten. Csupa eleveenség, csupa hangulat lesz urra az elit-mulatságon, amely megérdemli a bálozó közönség legmelegebb érdeklődését.

A kiadóhivatal telefonja — 21.

A szerkesztőség telefonja 281.

Ameddig a készlet tart, eladunk székeket oldalkötéssel

darabját 85 dinárért

Bencze Antal és Fia műbútorgyára U. Beeskerek.

VACUUM OIL CO. D. D. BEOGRAD—ZAGREB „SPHINX” autóbenzinje a legjobb.

Állandó raktár **Öz. GUTTMANN JAKABNÉ ÉS FIAI cégnél.**

Vacuum fehér „Sunflower” petróleum hordókban és kánákban állandóan raktáron. 59

Ügyes himzönőt, aki az összes himzési munkákban (selyemmel is) kellő jártassággal bír, továbbá egy elarusitonót velikibeckereki főközülete részére keres **SINGER**-varrógép Bourne & Co. Velikibeckerek, Aleksandrova utca. 122. Az állások azonnal betölthetők!

Üzleti berendezés 130 különféle állványok és pult **olcsón eladók.** **Braća Komloš** Aleksandrova-utca 29. sz.

A Bogorodicsina (Boldogasszony) utca 7. sz. alatti **ház azonnal eladó** Vétel esetén beköltözhető. Bővebbet ugyanott a tulajdonosnál. 116

Csipkék legnagyobb választékban és legolcsóbb árban kaphatók **Röhrich és Krackernél** Vel Bečkerek, Aleksandrova (Fő) u. 26/28. (a „Fehér házban”). — 84

„PRAVDA” könyv- és papirkereskedés Vel. Bečkerek, városházépület

Ajánlja dusan felszerelt raktárat a legmodernebb irodai felszerelési cikkekben. Iskolai rajz és írószerek. 102

Szerb és magyar nyelvű szépirodalmi és tudományos könyvek, tankönyvek és kották legolcsóbb beszerzési forrása.

Krumenacker István

nyug. vasúti főfelügyelő vállal fuvarlevél felülvizsgálatot és vasúti szállítástól eredő mindennemű visszereseket (hiányok, sérülések és határidő mulasztások).

Vel. Beeskerek, Etvosova u. 5.